

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра філософії, біоетики та іноземних мов

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Латинська мова»

Обсяг навчальної дисципліни	Загальна кількість годин на дисципліну: 90 годин / 3 кредити ЄКТС. Семестр: I. 1 рік навчання.
Дні, час, місце проведення навчальної дисципліни	За розкладом занять. Кафедра філософії, біоетики та іноземних мов Одеса, вул. Пастера, 2.
Викладачі	Доцент: <i>к. філолог. н.</i> Нагачевська Світлана Анатоліївна. Асистенти: <i>ст. викл., завуч кафедри</i> Самойленко Тетяна Олександрівна, <i>ст. викл.</i> Нетребчук Любов Миколаївна, <i>ст. викл.</i> Пислар Тетяна Петрівна.
Контактна інформація	Довідки за телефонами: Самойленко Тетяна Олександрівна, завуч кафедри 067-483-55-90 Нетребчук Любов Миколаївна, відповідальна за роботу секції латинської мови 096-335-69-63 Коваленко Ірина Олександрівна, ст.лаборант кафедри 753-07-17 Е-mail: odmedinyaz@onmedu.edu.ua Очні консультації: з 14.00 до 16.00 кожного вівторка, з 9.00 до 14.00 кожної суботи Онлайн-консультації: з 14.00 до 16.00 кожного вівторка, з 9.00 до 14.00 кожної суботи. Посилання на онлайн-консультацію надається кожній групі під час занять окремо (Microsoft Teams, Zoom).

КОМУНІКАЦІЯ

Комунікація зі здобувачами буде здійснюватися аудиторно (очно).

Під час дистанційного навчання комунікація здійснюється через платформу Microsoft Teams, а також через листування електронною поштою, месенджери Viber, Telegram або WhatsApp (через створені відповідно групи для кожної групи, окремо через старосту групи).

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Предметом дисципліни є латинська мова та основи медичної термінології. Латинська медична термінологія – комплексне поняття, до якого входять: анатомо-гістологічна номенклатура, клінічна та фармацевтична термінології.

Пререквізити і постреквізити дисципліни (місце дисципліни в освітній програмі):

Пререквізити курсу: українська мова (за професійним спрямуванням), анатомія людини, медична біологія, медична хімія.

Постреквізити курсу: анатомія людини, гістологія, цитологія і ембріологія, фармакологія, клінічні дисципліни, англійська медична термінологія, іноземна мова за професійним спрямуванням.

Мета дисципліни. Навчальна дисципліна «Латинська мова» формує професійно-орієнтовані комунікативні компетентності та закладає основи знань з медичної термінології з перспективою їх подальшого використання у професійній діяльності.

Завдання дисципліни:

- формування здатності розуміти медичні терміни;
- формування вміння свідомо користуватися науковою анатомо-гістологічною, клінічною та фармацевтичною термінологією.

Очікувані результати

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен:

Знати:

- граматичний матеріал;
- близько 1000 лексичних одиниць та основних словотворчих елементів, що використовуються в медичних термінах;
- морфологічні способи утворення термінів;
- фармацевтичні та клінічні ідіоми;
- основні правила оформлення латинської частини рецепта;
- етимологічні характеристики частотних відрізків, які вживаються в назвах лікарських препаратів.

Вміти:

- перекладати анатомо-гістологічні терміни з латинської на рідну мову та навпаки;
- утворювати клінічні терміни;
- перекладати клінічні терміни та діагнози з латинської на рідну мову та навпаки;
- вести ділову документацію латинською мовою;
- правильно оформляти латинську частину рецепта;

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра філософії, біоетики та іноземних мов

- користуватися латинською медичною термінологією у професійному спілкуванні.

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Форми і методи навчання

Курс буде викладений у формі практичних занять (50 год.) та самостійної роботи здобувачів (40 год.).

Під час викладання дисципліни будуть використовуватися наступні методи навчання: словесні методи (розповідь, бесіда, інструктаж, самостійна робота з підручником), практичні методи (вправи, тестові завдання), наочні методи (мультимедійні презентації, таблиці, схеми).

Зміст навчальної дисципліни:

- Тема 1. Латинський алфавіт. Коротка історія розвитку латинської мови. Вимова голосних та приголосних. Дифтонги та диграфи . Буквосполучення. Довгота та короткість голосних. Наголос. Особливості наголосу у словах грецького походження.
- Тема 2. Іменник. Граматичні категорії іменника. Словникова форма. Визначення основи та роду. Відміни іменників. Неузгоджене означення.
- Тема 3. Прикметник. Граматичні категорії прикметника. Дві групи прикметників. Відмінювання прикметників. Узгодження прикметника з іменником. Структура багатослівних анатомічних термінів.
- Тема 4. Ступені порівняння прикметників. Відмінювання прикметників у вищому та найвищому ступенях.
- Тема 5. *Jusjurandum*. Іменники III відміни. Типи відмінювання іменників III відміни. Характерні ознаки іменників чоловічого роду. Винятки з правила про рід. Назви м'язів.
- Тема 6. Іменники III відміни жіночого роду. Винятки з правила про рід. Суфікси іменників жіночого роду.
- Тема 7. Іменники III відміни середнього роду. Винятки з правила про рід. Узгодження прикметників з іменниками середнього роду.
- Тема 8. Називний відмінок множини іменників та прикметників.
- Тема 9. Родовий відмінок множини іменників та прикметників I, II, IV, V відмін.
- Тема 10. Родовий відмінок множини іменників та прикметників III відміни.
- Тема 11. Афоризми. Терміноутворення. Суфіксація. Частотні латинські та грецькі суфікси іменників і прикметників.
- Тема 12. Структура клінічних термінів. Греко-латинські дублетні

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра філософії, біоетики та іноземних мов

- позначення органів, частин тіла.
- Тема 13. Греко-латинські дублетні позначення органів, тканин; терміноелементи, що означають патологічні відхилення органів, види оперативних втручань. Суфікси в клінічній термінології.
- Тема 14. Утворення клінічних термінів за допомогою префіксів. Частотні грецько-латинські префікси.
- Тема 15. Греко-латинські дублетні позначення органів, частин тіла, тканини, секретів, статі, віку.
- Тема 16. Терміноелементи, які означають різні фізичні якості, відношення та інші ознаки.
- Тема 17. Переклад діагнозів основних розділів медицини: терапія, хірургія, нервові хвороби та інші.
- Тема 18. Gaudeamus. Номенклатура лікарських засобів. Лікарські форми. Структура фармацевтичного терміну.
- Тема 19. Дієслово. Граматичні категорії. Наказовий та умовний спосіб. Основні рецептурні формулювання. Дієслово “*fiō, fieri*”.
- Тема 20. Асс. et Abl. у рецептах. Прийменник. Структура рецепта. Прийменники у стандартних рецептурних виразах.
- Тема 21. Правила оформлення латинської частини рецепта. Вживання Accusativus при виписуванні таблеток, супозиторій та плівок.
- Тема 22. Хімічна номенклатура. Назви хімічних елементів, оксидів, кислот.
- Тема 23. Хімічна номенклатура. Назви солей.
- Тема 24. Найважливіші рецептурні скорочення. Виписування рецептів.
- Тема 25. Диференційний залік.

Перелік рекомендованої літератури

Основна:

1. Нетребчук Л.М., Самойленко Т.О., Копіца Є.П., Толкачова Н.Д. Латинська мова та медична термінологія: Навчальний посібник для студентів I і II курсів медичного та стоматологічного факультетів – Одеса : ОНМедУ, 2020. – 192 с.
2. Латинська мова та основи медичної термінології: підручник / Л.Ю. Смольська, П.А. Содомора, Д.Г. Шега та ін.; за ред. Л.Ю. Смольської. – 4-е вид. – К. : ВСВ «Медицина», 2019. – 472 с
3. Латинська мова та медична термінологія (практикум) / Кісельова О. Г., Лехніцька С. І., Шпинта Г. М. – К.: Книга-плюс, 2016 – 372 с.

Допоміжна:

1. Латинська мова для студентів стоматологічних факультетів = Lingua Latina ad usum stomatologiae studentium: підручник / О. М. Беляєва, В. Г.

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра філософії, біоетики та іноземних мов

Синиця, Л. Ю. Смольська, М. І. Гуцол; за заг. ред. О. М. Беляєвої. – К. : ВСВ «Медицина», 2015. – 496 с.

2. Беляєва О. М. Латинсько-український тлумачний словник клінічних термінів / О. М. Беляєва. – К. : ВСВ «Медицина», 2016. – 224 с.

ОЦІНЮВАННЯ

Форми і методи поточного контролю: усний (опитування), практичний (виконання тренувальних вправ, тестів), оцінювання навичок перекладу анатомо-гістологічних, клінічних та фармацевтичних термінів на занятті, оформлення рецептів.

Критерії оцінювання поточної навчальної діяльності здобувача

Оцінка	Структура оцінки поточної навчальної діяльності одного практичного заняття
Відмінно «5»	Здобувач вільно володіє матеріалом, бере активну участь у виконанні завдань, впевнено демонструє практичні навички перекладу медичних термінів, висловлює свою думку з теми заняття, демонструє високий рівень підготовки.
Добре «4»	Здобувач добре володіє матеріалом, бере участь у виконанні завдань, демонструє практичні навички перекладу медичних термінів, висловлює свою думку з теми заняття, демонструє добрий рівень підготовки.
Задовільно «3»	Здобувач недостатньо володіє матеріалом, посередньо бере участь у виконанні завдань, демонструє практичні навички перекладу медичних термінів з суттєвими помилками.
Незадовільно «2»	Здобувач не володіє матеріалом, не бере участь у виконанні завдань, не демонструє практичні навички перекладу медичних термінів.

Наприкінці вивчення дисципліни поточна успішність розраховується як середній поточний бал, тобто середнє арифметичне всіх поточних оцінок за традиційною шкалою, округлене до двох знаків після коми.

Можливість і умови отримання додаткових (бонусних) балів: не передбачено.

Форми і методи підсумкового контролю:

Підсумковий контроль засвоєння (диференційований залік) здійснюється по завершенню вивчення дисципліни. До підсумкової атестації допускаються лише ті студенти, які не мають академічної заборгованості і їх середній бал за поточну навчальну діяльність становить не менше 3,00.

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра філософії, біоетики та іноземних мов

Оцінювання результатів навчання під час підсумкового контролю

Зміст оцінюваної діяльності	Кількість балів
Завдання 1. Переклад анатомічних термінів (4 терміна)	2
Завдання 2. Утворення клінічних термінів із заданим значенням (4 терміна)	1
Завдання 3. Переклад фармацевтичних термінів (4 терміна).	2

Критерії оцінювання результатів навчання здобувачів освіти на диференційному заліку

Оцінка	Критерії оцінювання
Відмінно «5»	Виставляється здобувачу освіти, який систематично працював протягом семестру, показав під час диф.заліку різнобічні і глибокі знання програмного матеріалу, вміє успішно виконувати завдання, які передбачені програмою, засвоїв зміст основної та додаткової літератури, усвідомив взаємозв'язок окремих розділів дисципліни, їхнє значення для майбутньої професії, виявив творчі здібності у розумінні та використанні навчального матеріалу, проявив здатність до самостійного оновлення і поповнення знань; рівень компетентності – високий (творчий);
Добре «4»	Виставляється здобувачу освіти, який виявив повне знання навчально-програмного матеріалу, успішно виконує передбачені програмою завдання, засвоїв основну літературу, що рекомендована програмою, показав достатній рівень знань з дисципліни і здатний до їх самостійного оновлення та поновлення у ході подальшого навчання та професійної діяльності; рівень компетентності – достатній (конструктивно-варіативний)
Задовільно «3»	Виставляється здобувачу освіти, який виявив знання основного навчально-програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання та наступної роботи за професією, справляється з виконанням завдань, передбачених програмою, допустив окремі помилки у відповідях на диф.заліку, але володіє необхідними знаннями для подолання допущених помилок під керівництвом науково-педагогічного працівника; рівень компетентності – середній (репродуктивний)
Незадовільно «2»	Виставляється здобувачу освіти, який не виявив достатніх знань основного навчально-програмного матеріалу, допустив принципові помилки у виконанні передбачених програмою

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра філософії, біоетики та іноземних мов

	завдань, не може без допомоги викладача використати знання при подальшому навчанні, не спромігся оволодіти навичками самостійної роботи; рівень компетентності – низький (рецептивно-продуктивний)
--	--

З середнього поточного балу та оцінки за диференційований залік виводиться середнє арифметичне за дисципліну і конвертується в бали.

Оцінка успішності здобувача з дисципліни є рейтинговою і виставляється за 200-бальною шкалою як сума балів за поточний та підсумковий (кінцевий) контроль знань і має визначення за системою ECTS та шкалою, прийнятою в Україні. Конвертація традиційної оцінки з дисципліни в 200-бальну виконується інформаційно-обчислювальним центром університету програмою «Контингент» за формулою:

середній бал успішності(поточної /з дисципліни) x 40

національна оцінка	бали
«5»	185-200
«4»	151-184
«3»	120-150

За *рейтинговою шкалою ECTS* оцінюються досягнення студентів з дисципліни, які навчаються на одному курсі однієї спеціальності, відповідно до отриманих ними балів, шляхом ранжування, а саме:

Оцінка ECTS	Статистичний показник
«А»	найкращі 10 % студентів
«В»	наступні 25 % студентів
«С»	наступні 30 % студентів
«D»	наступні 25 % студентів
«Е»	останні 10 % студентів

Шкала ECTS встановлює належність здобувача до групи кращих чи гірших серед референтної групи однокурсників (факультет, спеціальність) тобто його рейтинг. При конвертації з багатобальної шкали, як правило, межі оцінок «А», «В», «С», «D», «Е» не співпадають з межами оцінок «5», «4», «3» за традиційною шкалою. Оцінка «А» за шкалою ECTS не може дорівнювати оцінці «відмінно», а оцінка «В» – оцінці «добре» тощо.

Здобувачі, які одержали оцінки «F_x» та «F» («2») не вносяться до списку студентів, що ранжуються. Такі студенти після перескладання автоматично отримують бал «Е».

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра філософії, біоетики та іноземних мов

Оцінка «Fх» виставляється здобувачам, які набрали мінімальну кількість балів за поточну навчальну діяльність, але яким не зарахований підсумковий контроль.

Оцінка «F» виставляється здобувачам, які відвідали усі аудиторні заняття з дисципліни, але не набрали середнього балу (3,00) за поточну навчальну діяльність і не допущені до підсумкового контролю.

САМОСТІЙНА РОБОТА ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Самостійна робота передбачає підготовку до кожного практичного заняття.

ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Політика щодо дедлайнів та перескладання:

- Пропуски занять з неповажних причин відпрацьовуються за розкладом черговому викладачу.
- Пропуски з поважних причин відпрацьовуються за індивідуальним графіком з дозволу деканату.

Політика щодо відвідування та запізень:

Форма одягу: медичний халат, який повністю закриває верхній одяг, шапочка, маска.

Обладнання: зошит, ручка, підручник.

Стан здоров'я: здобувачі хворі на гострі інфекційні захворювання, у тому числі на респіраторні хвороби, до заняття не допускаються.

Здобувач, який спізнився на заняття, може бути на ньому присутній, але якщо в журналі викладач поставив «нб», він повинен його відпрацювати у загальному порядку.

Використання мобільних пристроїв:

Мобільні пристрої можуть бути застосовані здобувачами з дозволу викладача, якщо вони потрібні для виконання завдання.

Поведінка в аудиторії:

Поведінка здобувачів та викладачів в аудиторіях має бути робочою та спокійною, суворо відповідати правилам, встановленим Положенням про академічну доброчесність та етику академічних взаємин в Одеському національному медичному університеті, у відповідності до Кодексу академічної етики та взаємин університетської спільноти Одеського національного медичного університету, Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату у науково-дослідній та освітній роботі здобувачів вищої

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра філософії, біоетики та іноземних мов

освіти, науковців та викладачів Одеського національного медичного університету.

Політика щодо академічної доброчесності:

Обов'язковим є дотримання академічної доброчесності здобувачами, а саме:

- самостійне виконання всіх видів робіт, завдань, форм контролю, передбачених робочою програмою даної навчальної дисципліни;
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Неприйнятними у навчальній діяльності для учасників освітнього процесу є:

- використання родинних або службових зв'язків для отримання позитивної або вищої оцінки під час здійснення будь-якої форми контролю результатів навчання або переваг у науковій роботі;
- використання під час контрольних заходів заборонених допоміжних матеріалів або технічних засобів (шпаргалок, конспектів, мікронавушників, телефонів, смартфонів, планшетів тощо);
- проходження процедур контролю результатів навчання підставними особами.

За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

- зниження оцінки на занятті, диференційованому заліку тощо;
- повторне проходження оцінювання (диференційованому заліку);
- призначення додаткових контрольних заходів (додаткові індивідуальні завдання, контрольні роботи, тести тощо);
- проведення додаткової перевірки інших робіт авторства порушника.